Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U102924

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-06-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овчіннікова Оксана Петрівна

2. Ovchinnikova Oksana Petrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-05-2021

Спеціальність за освітою: Біологія

Місце роботи здобувача: Інститут овочівництва і баштанництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497124

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, с. Селекційне, Харківський р-н., Харківська обл., 62478, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 65.357.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут овочівництва і баштанництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497124

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, с. Селекційне, Харківський р-н., Харківська обл., 62478, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут овочівництва і баштанництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497124

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, с. Селекційне, Харківський р-н., Харківська обл., 62478, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Вихідний матеріал редиски для створення гетерозисних гібридів F1

2. Radish source material for the creation of heterosis hybrids F1

Реферат/анотація:

1. Об'єкт синтетична та аналітична селекція редиски; вихідний матеріал для гібридної селекції. Мета: визначення адаптивних особливостей формування цінних господарських ознак генофонду редиски та створення вихідного матеріалу на основі удосконалення методичних підходів для селекції гібридів F1. Методи: хімічний мутагенез – для одержання нового вихідного селекційного матеріалу; візуальний – для обліку та виявлення наявних мутацій, для встановлення спектра і частоти мутацій; польовий – закладання селекційних розсадників, облік продуктивності та урожайності; визначення біологічних і морфологічних адаптивних показників колекційних і селекційних зразків; лабораторний – для оцінки посівних якостей насіння, визначення біохімічних показників; органолептичний – для оцінки смакових якостей; статистичний

– обробка експериментальних даних методами варіаційної статистики. Новизна: Уперше в Україні вирішено наукові завдання зі встановлення закономірностей адаптивної здатності та взаємозв'язку цінних господарських ознак генофонду редиски: виявлено джерела за стиглістю, урожайністю, продуктивністю, хімічним складом і стійкістю до абіотичних факторів. Оцінено адаптивну здатність і стабільність за комплексом селекційних ознак нових ліній редиски, створених методами індукованого мутагенезу, інбридингу та внутрішньовидової гібридизації. Удосконалено методичні підходи стосовно розширення спектра генотипової мінливості редиски на основі методів хімічного мутагенезу та синтетичної селекції; добору цінних для селекції генотипів на основі вивчення та виявлення кореляційних зв'язків між проявом важливих кількісних ознак, досліджень стабільності їх прояву за різних агрокліматичних умов вирощування. Результати: Сформовано генетичний банк джерел за цінними господарськими ознаками: проявом мутантних генів у морфотипі - 4, врожайністю – 7, продуктивністю – 5, селекційною цінністю генотипу за показником «урожайність» – 4 та «тривалості вегетаційного періоду» – 4, стабільністю прояву біохімічних речовин у роки досліджень – 6, їх збільшеним потенціалом – 9. Виділено 6 самонесумісних ліній з комплексом цінних господарських ознак. Створено перспективні мутантні лінії Дюймовочка, Настуся, Ніка, Карамелька та виділено стійкі джерела що до дії мутагенного чинника. Створено цінні лінії редиски, які поповнили генофонд культури в Україні; лінії зареєстровано в НЦГРРУ та є складовими об'єктами національного наукового надбання України. Ступінь провадження: 2 методичні рекомендації, що впроваджено у навчальний процес Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва, 76 цінних джерел, 5 селекційно-цінних ліній. Створений вихідний матеріал упроваджено у селекційні програми ІОБ НААН, Інституту садівництва НААН, що підтверджується відповідними актами

2. Object: synthetic and analytical selection of radishes; source material for hybrid breeding. The aim: to determine the adaptive features of the formation of valuable economic traits of the radish gene pool and the creation of source material based on the improvement of methodological approaches for the selection of F1 hybrids. Methods: chemical mutagenesis - to obtain a new source of breeding material; visual - to account for and detect existing mutations, to establish the spectrum and frequency of mutations; field - laying of breeding nurseries, accounting for productivity and yield; determination of biological and morphological adaptive indicators of collection and selection samples; laboratory - to assess the sowing qualities of seeds, determine biochemical parameters; organoleptic - to assess the taste; statistical - processing of experimental data by methods of variation statistics. Novelty: For the first time in Ukraine, scientific problems have been solved to establish the laws of adaptive capacity and the relationship of valuable economic traits of the radish gene pool: identified sources of maturity, yield, productivity, chemical composition and resistance to abiotic factors. The adaptive ability and stability of the complex of selection traits of new radish lines created by the methods of induced mutagenesis, inbreeding and intraspecific hybridization were evaluated. Methodological approaches to expanding the spectrum of genotypic variability of radishes based on methods of chemical mutagenesis and synthetic selection have been improved; selection of genotypes valuable for selection on the basis of studying and identifying correlations between the manifestation of important quantitative traits, studies of the stability of their manifestation under different agroclimatic conditions of cultivation. Results: The genetic bank of sources on valuable economic signs is formed: manifestation of mutant genes in morphotype - 4, productivity - 7, productivity - 5, selection value of genotype on indicator "yield" - 4 and "duration of vegetation period" - 4, stability of manifestation of biochemical substances in the years of research - 6, their increased potential - 9. There are 6 self-incompatible lines with a set of valuable economic characteristics. Promising mutant lines of Duymovochka, Nastusya, Nika, Karamelka have been created and stable sources for the action of the mutagenic factor have been identified. Valuable radish lines have been created, which have replenished the gene pool of culture in Ukraine; lines are registered in the NCGRRU and are integral objects of the national scientific heritage of Ukraine. Degree of implementation: 2 methodical recommendations, introduced into the educational process of Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchaeva, 76 valuable sources, 5 selection and valuable lines. The created source material is introduced into the selection programs of IOB NAAS, Institute of Horticulture NAAS, which is confirmed by the relevant acts

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івченко Тетяна Володимирівна
2. Ivchenko Tetiana Volodymyrivna

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гопцій Тетяна Іванівна
2. Gopciy Tatiyana Ivanivna

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леонов Олег Юрійович
2. Leonov Oleg Yriyovich

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Вітанов Олекасндр Дмитрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Вітанов Олекасндр Дмитрович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Баланчук І.С.